

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2015

GREEK SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I

Time: 2 hours

100 marks

PLEASE READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY

1. This question paper consists of 10 pages. Please check that your question paper is complete.
 2. Read the questions carefully.
 3. Number your answers exactly as the questions are numbered.
 4. It is in your own interest to write legibly and to present your work neatly.
-

ΤΜΗΜΑ 1**ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ****ΕΡΩΤΗΣΗ 1**

Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες που ακολουθούν:

Η κακοποίηση των ζώων

Το παρακάτω γράμμα διαμαρτυρίας στάλθηκε από Φινλανδή τουρίστρια που επισκέφτηκε την Κρήτη και έγινε μάρτυρας περιπτώσεων κακοποίησης ζώων. Ήρθε σε επαφή με το σύλλογο Χανίων "Η Προστασία των Ζώων", τους κατήγγειλε τα περιστατικά που είδε και τελικά υιοθέτησε η ίδια δύο από τα κακοποιημένα ζώα.

"Η πρώτη μου φορά στην Κρήτη ήταν τον Μάιο 2012. Ο σκοπός του ταξιδιού ήταν να περάσουμε τον μήνα του μέλιτος με τον σύζυγό μου σε ένα ωραίο ξενοδοχείο και να χαλαρώσουμε απολαμβάνοντας το φαγητό, τη θέα και τον πολιτισμό. Το ταξίδι μας όμως κατέληξε σε κάτι τελείως διαφορετικό.

Πρώτα απ' όλα πρέπει να διευκρινίσω ότι δεν είμαι μία επιθετική και θορυβώδης ακτιβίστρια για τα δικαιώματα των ζώων. Όμως δεν μπορούσα ποτέ να φανταστώ ότι θα αναγκαζόμουν να αντικρύσω τέτοια σκληρότητα, απανθρωπιά και αμάθεια απέναντι στα ζώα. Πρέπει να πω ότι πραγματικά με συγκλόνισε σαν τουρίστρια και σαν άνθρωπο ο τρόπος που συμπεριφέρονται οι κάτοικοι της Κρήτης στα ζώα.

Κλείσαμε τις διακοπές μας σε ένα παραδεισένιο ξενοδοχείο πέντε αστέρων σε μία υποτιθέμενη πολιτισμένη χώρα. Αλλά όταν βγήκαμε από αυτό το ξενοδοχείο είδαμε πράγματα που άλλαξαν τη διάθεσή μας για πάντα.

Η Κρήτη είναι γεμάτη από εκατοντάδες αδέσποτα σκυλιά και γάτες, κακομεταχειρισμένα σκυλιά που υποφέρουν αλυσοδεμένα με κοντά λουριά, σκυλιά που περπατούν στους δρόμους χωρίς φαγητό ή νερό, σκυλιά που αφήνονται χωρίς φροντίδα.

Απ' ό,τι γνωρίζω ο τουρισμός είναι μία βασική πηγή εισοδήματος στην Ελλάδα. Άρα είναι εντελώς ακατανόητο το ότι οι Έλληνες συμπεριφέρονται τόσο φρικτά στα ζώα και περιμένουν ότι οι τουρίστες απλά θα κλείσουν τα μάτια. Νομίζω ότι στη ζωή μου ποτέ δεν ήμουν τόσο λυπημένη, συντετριμμένη και ποτέ δεν αισθάνθηκα τόσο ανήμπορη και αβοήθητη σε ταξίδι διακοπών. Η προσοχή και η ευθύνη της κοινωνίας, του περιβάλλοντος και των ζώων θα έπρεπε να είναι αυτονόητα, κυρίως όταν ζεις από τον τουρισμό.

Πού είναι η συμπόνοια και η αγάπη των ανθρώπων για τους μικρότερους και τους πιο αδύναμους;

Νιώθω μεγάλο σεβασμό για τους ανθρώπους της Κρήτης που δουλεύουν για τα αδέσποτα. Αυτό που κάνουν είναι ανεκτίμητο. Τους ευχαριστώ για την προσπάθειά τους να βοηθήσουν έστω και λίγο.

Άννα (δικηγόρος, ηλικίας 30 χρονών και ιδιοκτήτρια δύο σκυλιών)"

(Από: www.animalscare.gr)

[Φωτογραφία από: www.zvakia.blogspot.com]

1.1 Να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις, χρησιμοποιώντας ολοκληρωμένες προτάσεις:

1.1.1 Σε ποιο μέρος πήγε για πρώτη φορά διακοπές η Φινλανδή τουρίστρια και γιατί;

(2)

1.1.2 Ποια είναι η ηλικία της και ποιο είναι το επάγγελμά της;

(2)

- 1.1.3 Τι δεν πίστευε ότι θα αναγκαζόταν να δει στην Κρήτη; (2)
- 1.1.4 Τι συγκλόνισε την Φινλανδή τουρίστρια; (1)
- 1.1.5 Σύμφωνα με την τουρίστρια τι αποτελεί ο τουρισμός για την Ελλάδα; (1)
- 1.1.6 Τι αισθάνεται η τουρίστρια για τους ανθρώπους της Κρήτης που δουλεύουν με τα αδέσποτα; (1)

1.2 Να βρείτε τα αντίθετα των παρακάτω λέξεων στο κείμενο:

- 1.2.1 ξεκίνησε
- 1.2.2 κατανοητό
- 1.2.3 δυνατή (3)

1.3 Να γράψεις πλαγιότιτλους/τίτλους για την πρώτη, δεύτερη και τρίτη παράγραφο του κειμένου. (3)

1.4 Να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας το ρήμα της παρένθεσης στον Παρατατικό.

- 1.4.1 Όταν εσύ (βγαίνω) από το ξενοδοχείο σου (βλέπω) πράγματα που (αλλάζω) την διάθεσή σου για πάντα.
- 1.4.2 Πού (βρίσκεται) η καρδιά σου;
- 1.4.3 Εμείς (νιώθω) μεγάλο σεβασμό για τους ανθρώπους της Κρήτης που (δουλεύω) για τα αδέσποτα. (6)

1.5 Να ξαναγράψεις τις παρακάτω προτάσεις από τον Ενικό αριθμό στον Πληθυντικό αριθμό.

- 1.5.1 Το παρακάτω γράμμα το έστειλε από τη χώρα της η τουρίστρια.
- 1.5.2 Δεν θα μπορούσα ποτέ να φανταστώ ότι θα αναγκαζόμουν να αντικρύσω μία τέτοια κατάσταση. (4)

[25]

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω κείμενο και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες που ακολουθούν.

Αλλάζει η δομή της οικογένειας στην Ευρώπη

Το κυνήγι της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, η οικονομική χειραφέτηση των γυναικών και η επιδίωξη μιας ήρεμης ζωής δεν επιτρέπει την τεκνοποίηση για πολλά ζευγάρια, που καθυστερούν όλο και περισσότερο την άφιξη του πελαργού.

Επίσης, οι Ευρωπαίοι πολίτες σήμερα δουλεύουν κατά μέσο όρο περισσότερο απ' ότι στο παρελθόν. Άμεση συνέπεια αυτού είναι η μείωση του χρόνου που διαθέτουν άντρες και γυναίκες για κοινωνικές δραστηριότητες, εκεί δηλαδή όπου θα μπορούσαν να γνωρίσουν το "έτερον ήμισυ". Ωστόσο, ακόμα και όταν αυτό συμβαίνει, τα ωράρια εργασίας προκαλούν σκεπτικισμό στο ζευγάρι σχετικά με την απόφαση να αποκτήσει κάποιο παιδί, με ένα μεγάλο ποσοστό αυτών να καταλήγουν στην απόφαση μη τεκνοποίησης.

Δεν είναι όμως μόνο τα ωράρια εργασίας που προβληματίζουν τα νέα ζευγάρια. Σε αρκετές περιπτώσεις το ίδιο το ζευγάρι προτιμά να μην αυξήσει τον αριθμό των μελών της οικογένειας συνειδητά, λόγω έλλειψης διάθεσης. Αυτό το σκεπτικό έρχεται σε πλήρη αντίθεση με παλαιότερες αντιλήψεις, σύμφωνα με τις οποίες ήταν απαραίτητο στην κάθε οικογένεια να υπάρχει τουλάχιστον ένα παιδί. Σε σχετική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στη Γερμανία, το 85% των γυναικών που γεννήθηκαν πριν το 1973 θεωρούσαν ότι η γυναικεία ευτυχία περιλαμβάνει οπωσδήποτε την απόκτηση παιδιών ενώ το ποσοστό αυτό έπεσε στο 60% στις γυναίκες που γεννήθηκαν μετά από αυτό το έτος.

Παράλληλα, παρατηρείται αύξηση στα ζευγάρια που κάνουν παιδιά χωρίς να έχουν παντρευτεί. Πριν κάποια χρόνια αυτά τα παιδιά και οι μητέρες τους αποτελούσαν αντικείμενο αρνητικών σχολίων από τον περίγυρο, αλλά όχι πια. Επίσης, συχνό φαινόμενο αποτελούν τα ζευγάρια όπου ένας από τους δύο γονείς έχει αποκτήσει παιδί από προηγούμενο γάμο του, με αποτέλεσμα τη δημιουργία οικογενειών των οποίων η σύνθεση μεταβάλλεται ανάλογα με τις... ημέρες των εβδομάδων και τα σαββατοκύριακα.

Ολοένα και περισσότεροι κοινωνικοί αναλυτές και ψυχολόγοι που μελετούν τις σημερινές οικογένειες καταλήγουν στα ίδια συμπεράσματα. Είναι συνηθισμένα φαινόμενα τα μοναχοπαιδιά, τα άτεκνα ζευγάρια και οι μεγάλες σε ηλικία μητέρες μικρών παιδιών.

Παρά αυτές τις ενδείξεις όμως, εξακολουθεί να ισχύει η άποψη ότι κανείς δεν θα βρει σε άλλη κοινωνική δομή τους ισχυρούς δεσμούς και τις σχέσεις εμπιστοσύνης που δημιουργούνται και αναπτύσσονται στο πλαίσιο της οικογένειας. Αυτό που τελικά φαίνεται να έχει μεγαλύτερη σημασία, είναι η κοινωνική σχέση που αναπτύσσουν τα μέλη της, ανεξάρτητα από την συμβατική- παραδοσιακή ή όχι δομή της.

Παρά λοιπόν την ποικιλία των διαφορετικών μορφών οικογένειας που παρατηρούνται σήμερα στις ευρωπαϊκές χώρες, και όχι μόνο, και τη διαφορετική αντίληψη που έχει καθένας μας γι αυτή, η οικογένεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί για πολύ καιρό ακόμα βασική έννοια του κοινωνικού γίγνεσθαι των Ευρωπαίων.

(Από: *Ελληνικά από το κείμενο στη λέξη, Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ, με αλλαγές*)

2.1 Με βάση το παραπάνω κείμενο να σημειώσεις αν οι παρακάτω προτάσεις είναι Σωστές ή Λάθος.

2.1.1 Οι πολίτες της Ευρώπης δεν εργάζονται σήμερα τόσο όσο εργάζονταν στο παρελθόν.

- 2.1.2 Στις μέρες μας έχει μειωθεί ο χρόνος που έχουν οι άνθρωποι στη διάθεσή τους για να κάνουν κοινωνικές γνωριμίες.
- 2.1.3 Πολλά ζευγάρια αποφασίζουν να μην κάνουν παιδί επειδή δουλεύουν πολλές ώρες.
- 2.1.4 Πολλά ζευγάρια θέλουν να μεγαλώσουν τον αριθμό των μελών της οικογένειάς τους.
- 2.1.5 Στις μέρες μας οι περισσότερες νέες γυναίκες θεωρούν ότι είναι απαραίτητο να κάνουν παιδί για να γίνουν ευτυχισμένες.
- 2.1.6 Έχει ελαττωθεί σημαντικά ο αριθμός των ζευγαριών που κάνουν παιδί χωρίς να έχουν παντρευτεί.
- 2.1.7 Είναι συχνό φαινόμενο στον καιρό μας να γίνονται αρνητικά σχόλια για τις μητέρες που κάνουν παιδί χωρίς να έχουν παντρευτεί.
- 2.1.8 Οι κοινωνικοί αναλυτές που μελετούν τη δομή της σημερινής οικογένειας υποστηρίζουν ότι είναι πια συνηθισμένο φαινόμενο να υπάρχουν οικογένειες χωρίς παιδιά.
- 2.1.9 Οι πιο ισχυροί δεσμοί δημιουργούνται μέσα στο πλαίσιο της οικογένειας.
- 2.1.10 Η οικογένεια είναι η βασική έννοια της δημιουργίας της κοινωνικής δομής της Ευρώπης.

(10)

2.2 Παρακάτω θα βρεις κάποιες λέξεις τις οποίες συνάντησες στο παραπάνω κείμενο. Να σημειώσεις το γράμμα που δίνει κάθε φορά τη σωστή ερμηνεία της λέξης, όπως αυτή εμφανίζεται στο κείμενο.

2.2.1 η δομή	A. η έκφραση της άποψης κάποιου και η διατύπωση θετικών ή αρνητικών χαρακτηρισμών σχετικά με κάτι
2.2.2 η άφιξη	B. ο τρόπος με τον οποίον έχει χτιστεί ή κατασκευαστεί κάτι
2.2.3 η συνέπεια	Γ. αυτό που περιβάλλει κάτι άλλο
2.2.4 το ωράριο	Δ. ο ερχομός και η χρονική στιγμή κατά την οποία κάποιος φθάνει κάπου
2.2.5 το σχόλιο	E. το σύνολο ωρών εργασίας σε υπηρεσία, Εργοστάσιο ή κατάσταση
2.2.6 ο περίγυρος	Z. το αποτέλεσμα μίας ενέργειας που προηγήθηκε

(6)

2.3 Να σχηματίσεις ουσιαστικά από τα ρήματα που βρίσκονται στο πλαίσιο και να βάλεις το κάθε ουσιαστικό στην πρόταση που ταιριάζει.

επιθυμώ, υπερβάλλω, λατρεύω,
διαφέρω, προτιμώ

2.3.1 Υπάρχει μεγάλη μεταξύ των οικογενειών του 1920 και των οικογενειών του σήμερα.

2.3.2 Παρά το ότι η Μαρία ένωθε για τα παιδιά, αποφάσισε να κάνει μόνο ένα παιδί όταν παντρεύτηκε.

2.3.3 Οι σημερινοί νέοι δείχνουν στις οικογένειες με μικρό αριθμό παιδιών.

2.3.4 Ο Γιώργος και η Άννα δεν είχαν καμία να παντρευτούν.

2.3.5 Είναι το να λέμε ότι όλες οι γυναίκες στην Ευρώπη θέλουν να κάνουν πολλά παιδιά.

(5)

2.4 Να ολοκληρώσεις τις προτάσεις διαλέγοντας το σωστό ρήμα από τα τρία που δίνονται.

2.4.1 Πολλές από τις νέες κοπέλες να παντρευτούν μια μέρα.

- α. ονειρεύονται
- β. χαίρονται
- γ. βαριούνται

2.4.2 Οι ψυχολόγοι ότι κάποια μέρα όλες οι οικογένειες θα έχουν μόνο ένα παιδί.

- α. ντρέπονται
- β. φοβούνται
- γ. σιχαίνονται

2.4.3 Οι γυναίκες για τα δικαιώματά τους.

- α. αγωνίζονται
- β. θυμούνται
- γ. υπόσχονται

2.4.4 Οι νέοι για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

- α. σέβονται
- β. χρειάζονται
- γ. ενδιαφέρονται

(4)

[25]

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Να μελετήσεις προσεκτικά την παρακάτω αφίσα και να ολοκληρώσεις τις δραστηριότητες που ακολουθούν:

[<http://www.cfu4u.org>]

3.1 Να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις, σύμφωνα με την παραπάνω αφίσα, χρησιμοποιώντας ολοκληρωμένες προτάσεις:

- 3.1.1 Τι κάνουν οι Πρόσκοποι την Κυριακή 8 Ιανουαρίου;
- 3.1.2 Σε ποια περιφερειακή Εφορία ανήκουν οι Πρόσκοποι αυτοί;
- 3.1.3 Ποια είναι τα συγκεκριμένα υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν, σύμφωνα με την αφίσα;
- 3.1.4 Ποιες λέξεις είναι γραμμένες στον κάδο απορριμμάτων;
- 3.1.5 Ποιο είναι το ρητό του Σώματος Ελλήνων Προσκόπων; (5)

3.2 Με βάση την παραπάνω αφίσα να τελειώσεις την κάθε πρόταση διαλέγοντας μία από τις δύο επιλογές που σου δίνονται, σημειώνοντας το σωστό γράμμα κάθε φορά.

- 3.2.1 Ο κάδος απορριμμάτων πετάει από τη χαρά του όταν ...
- α. πετάμε μέσα σ' αυτόν τους Προσκόπους.
β. πετάμε μέσα σ' αυτόν σκουπίδια.
- 3.2.2 Η αφίσα σου προτείνει να γίνεις μία μέρα ...
- α. Οδηγός.
β. Πρόσκοπος.
- 3.2.3 Η ανακύκλωση είναι ...
- α. τρόπος ζωής.
β. όνειρο ζωής.
- 3.2.4 Ένα από τα υλικά που μπορούν να ανακυκλωθούν είναι και το ...
- α. πλαστικό.
β. γυαλόχαρτο.
- 3.2.5 Οι Πρόσκοποι θα συλλέξουν τα ανακυκλώσιμα υλικά ...
- α. από την κάθε πόρτα.
β. από το κάθε σπίτι.

(5)
[10]

Βαθμοί 60

ΤΜΗΜΑ 2**ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ****ΕΡΩΤΗΣΗ 4**

Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω γνωστό ποίημα και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

ΟΣΟ ΜΠΟΡΕΙΣ

Κι αν δεν μπορείς να κάμεις την ζωή σου όπως την θέλεις,
τούτο προσπάθησε τουλάχιστον
όσο μπορείς: μην την εξευτελίζεις
μες στην πολλή συνάφεια του κόσμου,
μες στες πολλές κινήσεις κι ομιλίες.

Μην την εξευτελίζεις πηαίνοντάς την,
γυρίζοντας συχνά κι εκθέτοντάς την
στων σχέσεων και των συναναστροφών
την καθημερινήν ανοησία
ως που να γίνει σα μια ξένη φορτική.

Κ. Π. Καβάφης

Ερωτήσεις

- 4.1 Τι πρέπει ο κάθε άνθρωπος να προσπαθήσει να κάνει στη ζωή του, σύμφωνα με το ποίημα; (2)
- 4.2 Κατά τα η γνώμη σου, αν ο κάθε άνθρωπος δεν φροντίσει τη ζωή του, τι θα συμβεί, σύμφωνα με το ποίημα; (1)
- 4.3 Σε ποια ομάδα ποιημάτων του Καβάφη ανήκει το ποίημα αυτό; (1)
- 4.4 Σε ποιον νομίζεις ότι απευθύνεται ο ποιητής στο ποίημα αυτό; (2)
- 4.5 Τι νομίζεις ότι σημαίνει ο πρώτος στίχος; (3)
- 4.6 Κατά τη γνώμη σου, τι σημαίνουν οι επόμενοι τέσσερις στίχοι της πρώτης στροφής; (4)
- 4.7 Τι δηλώνουν οι συνεχόμενες τροπικές μετοχές που χρησιμοποιεί ο ποιητής στην δεύτερη στροφή; (2)
- 4.8 Εσύ πιστεύεις ότι είναι εύκολο να διαφυλάξει ο κάθε άνθρωπος την αξιοπρέπειά του και γιατί; (2)
- 4.9 Σύμφωνα με τον ποιητή, ποιος είναι ο κίνδυνος που εμφανίζεται στο τέλος της δεύτερης στροφής; (3)

[20]

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Να διαβάσεις προσεκτικά το παρακάτω γνωστό κείμενο και να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν:

ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ

Εγώ τους είδα – λέει – τους δυο διαρρήκτες πίσω απ' τις γρίλιες να παραβιάζουν την απέναντι πόρτα· - δε φώναξα διόλου· είχε φεγγάρι· φαίνονταν καθαρά τ' αντικλείδια τους και τα στολίδια του γύψου στον τοίχο. Περίμενα πρώτα να φωνάξουνε οι άλλοι από δίπλα. Κανένας δε φώναξε. Έφυγα, απ' το παράθυρο, κάθισα στην καρέκλα, ακούμπησα το μέτωπό μου στο μάρμαρο του τραπεζιού, και θαρρώ που αποκοιμήθηκα πλάι στο φτωχό μελανωμένο χέρι του παιδιού που δεν προβιβάστηκε. Μέσα στον ύπνο μου μ' έπιασε πονοκέφαλος απ' το φεγγάρι. Τα χαράματα μου χτύπησαν την πόρτα. Ήταν οι δύο διαρρήκτες κρατώντας δυο ωραίες ανθοδέσμες. Μπήκα στην κουζίνα να βάλω τα λουλούδια στο νερό. Γυρίζοντας πίσω, μ' ένα βάζο στο κάθε μου χέρι, δεν τους βρήκα.

Γιάννης Ρίτσος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 5.1 Ο ποιητής αναφέρει κάποιους διαρρήκτες στον πρώτο στίχο. Ποιοι νομίζεις εσύ ότι είναι αυτοί οι διαρρήκτες; (2)
- 5.2 Στο τέλος του δεύτερου στίχου ο ποιητής λέει “δεν φώναξα καθόλου”, τί εννοεί με αυτό; (5)
- 5.3 Στον τρίτο στίχο υπάρχει μία αναφορά σχετικά με το φεγγάρι. Γιατί κάνει ο ποιητής αυτή την αναφορά; (3)
- 5.4 Τι νομίζεις ότι εννοεί ο ποιητής όταν λέει “παραβιάζεται η πόρτα”; (2)
- 5.5 Για ποιο λόγο νομίζεις ότι φεύγει από το παράθυρο ο ποιητής, στον έκτο στίχο; (4)
- 5.6 Τι καταλαβαίνουμε από το γεγονός ότι ο ήρωας του ποιήματος μπαίνει στην κουζίνα να βάλει τα λουλούδια στο νερό; (2)
- 5.7 Τι μας δείχνει η τελευταία πρόταση του ποιήματος; (2)

[20]

Βαθμοί 40

Σύνολο 100 βαθμοί